

'Er is meer mis met de kerk dan pedofilie'

Gepubliceerd: 13 mei 2002 00:00 | Gewijzigd: 14 december 2005 20:37

Door onze correspondent Marc Chavannes

De katholieke kerk in de VS is opgeschrikt door het aan het licht komen van inmiddels vijfhonderd gevallen van seksueel misbruik. Theoloog Thomas Groome: „Er is iets fundamenteel fout met het katholieke priesterschap.“

BOSTON, 13 MEI. „De Amerikaanse katholieke bisschoppen moeten de leiding van de kerk heroveren op de rechtse falanx die nu de dienst uitmaakt.“ Dat zegt de katholieke theoloog Thomas Groome, hoogleraar religieuze opvoeding aan Boston College. Zijn stelling: er is meer mis met de katholieke kerk dan pedofilie.

Het seksschandaal in de Amerikaanse rooms-katholieke kerk, dat nu al tegen de vijfhonderd gevallen van misbruik van kinderen en tieners aan het licht heeft gebracht, kwam voor hem wel en niet als een verrassing. Groome kent zijn kerk van binnen en van buiten. Hij zat zes jaar in Ierland op het seminarie, was zeventien jaar priester in de Verenigde Staten en is nu al weer achttien jaar uitgetreden en zeventien jaar getrouwd.

Terugdenkend aan de honderden priesters die hij van nabij heeft gekend, zegt hij: „Ik kon de pedofielen er niet uit halen. In alle eerlijkheid, ik kende geen priesters die prepubers lastigvielen. Het blijkt dat zij er wel waren. Ik hoorde gisteravond dat een klasgenoot ervan wordt beschuldigd. Wat je wel wist was dat er tienerjongens werden misbruikt.“

Groome zegt over de onthullingen van de laatste maanden, vooral in Boston, de hoofdstad van katholiek Amerika: „Ik ben geschokt door het geheel van de feiten, door de aantallen. Maar ik ben niet verrast. Er is iets fundamenteel fout met het katholieke priesterschap. Je zult altijd manlijke en vrouwelijke ordes houden. Jezuiten en Zusters van de Genade zullen gekoesterd en gewaardeerd blijven. Maar de eis aan het hele priesterschap van mannelijk celibaat leidt tot een ongezonde klerikale cultuur.“

„Jezus zei al tegen zijn discipelen: de grootste van allemaal zal dienaar zijn van de anderen. Dat staat lijnrecht tegenover klerikalisme, dat het priesterschap verwoest. Een wereldje van louter ongetrouwde mannen leidt tot een klerikale club waarin priesters denken dat zij op een voetstuk staan en daarom ontzag verdienen. Als er dan iets fout gaat krijg je een neiging tot blinde zelfverdediging dokters en advocaten getuigen ook niet graag tegen collega's. Daarom heeft de hiërarchie seksueel misbruik zo lang ongemoeid gelaten.“

Groome denkt dat het probleem binnen de kerk niet is veroorzaakt door het hoge percentage homoseksuele priesters. Wel is hij het eens met de voorzitter van de Noord-Amerikaanse bisschoppenconferentie, bisschop

Wilton Gregory, die tot woede van organisaties van homoseksuelen heeft gezegd dat het onwenselijk is als 50 procent of meer van de studenten op katholieke seminaries homo zijn.

Het priesterschap is, naar Groome's overtuiging, geen favoriete vluchtplaats voor homo's die makkelijk toegang tot tienerjongens willen hebben of ongemerkt een liefdesrelatie met een andere man begeren. Hij denkt veeleer dat het gaat om homoseksuelen die van hun kerk te horen kregen dat zij hun seksuele voorkeur niet mochten uitleven en dan maar besloten het celibaat, waartoe zij waren gedoemd, binnen het nobele priesterschap vorm te geven.

„In dat opzicht heeft het celibaat altijd homoseksuelen aangetrokken. Als gevolg daarvan is het priesterschap in de westelijke wereld voornamelijk een homoseksueel beroep geworden. Waarin mannen werken met een seksleven dat in veel gevallen is blijven stilstaan toen zij het seminarie ingingen. Ook zonder seksschandaal en zonder het tekort aan priesters moet het celibaat op de helling. Katholieken krijgen op zondag een heel andere dienst voorgezet als zij ook priesters meemaken die een normaal leven leiden, die thuis een stel kinderen hebben, die de hypotheek moeten afbetalen en moeten zien op te schieten met een vrouw.”

„Bevriende priesters zeggen vaak: jij hebt het maar makkelijk als getrouwd man. Ik heb allebei geprobeerd en ik vind getrouwd zijn een zwaardere uitdaging. Ik ben gelukkig, maar ik vind het niet makkelijk om van iemand te houden, in die liefde te groeien en te groeien in de heiligheid van het leven als getrouwd man. Getrouwde mannen en vrouwen in het priesterambt zou een verrijking voor de kerk zijn ook al om redenen van kwaliteit en kwantiteit. We laten meer dan de helft van de mogelijke kandidaten lopen en trekken ook niet de meest begaafden aan.”

Groome zegt dat op theologische gronden geen serieuze bezwaren tegen beëindiging van het celibaat en het openstellen van het ambt voor vrouwen bestaan. Het christendom kende twaalfhonderd jaar lang gehuwde priesters; ongeveer veertig pausen waren getrouwd. Wat betreft opnemings van vrouwen in het ambt: een zware pauselijke commissie van theologen stelde in 1976 vast dat de Schrift geen bezwaar oplevert. Uitdagend verdedigt Groome de stelling dat Maria bij het Laatste Avondmaal was, om een klassiek argument tegen vrouwelijk priesterschap te ontzenuwen.

De Amerikaanse bisschoppen zullen moeten zorgen dat „dit soort afschuwelijke schandalen” niet meer kunnen voorkomen en in ieder geval worden aangegeven bij de justitie. Maar daarnaast zijn meer „systeemwijzigingen” nodig, is Groome's overtuiging. De kerk moet de wijze waarop bisschoppen worden geselecteerd openbreken en de „opgeblazen rol” van de Romeinse curie terugbrengen.

Er moeten vooral meer actieve deelname door leken binnen de kerk moet komen, zegt Groome. De 232 katholieke universiteiten in de Verenigde Staten leveren ook religieus hoog geschoolde katholieken af. 35.000 leken verrichten al werk binnen de kerk dat vroeger door priesters werd gedaan. „De kerk zou niet meer kunnen functioneren zonder hen. Het is hun roeping. Zij willen alleen een gezin. De dag van hun wijding zal een keer komen.”

Onder de huidige paus zullen de volgens Groome noodzakelijke veranderingen niet komen. Johannes Paulus is zijns inziens „een goede

paus voor de wereld geweest, maar een rampzalige paus voor de kerk". Hij heeft de kerk veertig jaar gekost. Groome: „Het Tweede Vaticaans Concilie ('62-'65) zei: een bisschop is een bisschop. Hij is geen koorknaap van de paus. De lokale kerk moet zijn rechten opeisen. De Amerikaanse bisschoppen hadden helemaal niet naar Rome moeten gaan. Onze hoop was na het tweede Vaticaans Concilie gevestigd op de Nederlandse kerk, maar daar is het bisschoppen-college ontmanteld en vervangen door een stel idiote radicale conservatieven." Hij is zijn hoop desondanks niet verloren.

In zijn laatste boek (*What Makes Us Catholic: Eight Gifts for Life*, HarperCollins) belijdt Thomas Groome een optimistisch katholicisme. Het doet het protestantisme niet af als ketterse dwaling, bewondert de protestantse omgang met de bijbel, maar geeft aan dat het katholieke geloof een unieke verbeeldingskracht heeft die 'leven schenkend' is. „Anders dan de protestanten zien wij het leven niet als een zondige last, maar als een kans, die moet worden gevierd, genoten en goed gebruikt. Zoals mijn oma in Ierland altijd zei: iedere dag dat je je armen uitstrekt en niet de zijanten van een kist voelt, is een grote dag."

[advertentie]

